

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra výtvarné kultury
Klatovská 51, 306 14 Plzeň
Tel.: 377 636 493, 377 636 471
e-mail: suomar@kvk.zcu.cz

Protokol o hodnocení Bakalářské práce

Název práce: Umění a sebepoznávání prostřednictvím výtvarného díla

Práci předložila studentka: Michaela Šeráková

Studijní obor: Vizuální kultura se zaměřením na vzdělávání

Posudek oponenta

Práci hodnotil: Doc. PaedDr. Jan Slavík, CSc.

1. Cíl práce

Cílem této bakalářské práce bylo prozkoumání a popsání vzájemných vztahů mezi artefietickou interpretací vybraného výtvarného díla a sebepoznáním v kontextu využití daného postupu ve výchovně vzdělávacím procesu. Součástí práce měl být reflektivní deník a soubor šesti parafrází na různé úrovně uměleckého konceptu včetně skicovního materiálu.

Stanovené cíle autorka splnila do přijatelné míry v souladu se zadáním – kvalita jejich plnění je hodnocena v následujícím posudku. Celé dílo je vypracováno zodpovědně a s oporou ve znalostech čerpaných z odborné literatury.

2. Obsahové zpracování

V teoretické části textu autorka vymezuje hlavní teoretické opory, které jí umožňují rozebírat zkušenost z vlastní tvorby a její reflexe v následující části práce. Na prvním místě stručně popisuje hlavní typy symbolizace v pojetí filozofa a estetika N. Goodmana (s. 5 n.) a v návaznosti na to čtyři komponenty výtvarného zážitku,

resp. konceptu, jak je vysvětluje artefiletika (s. 7 n.). Současně s tím bere v úvahu i teorii tzv. psychické distance (s. 8). Artefiletická teorie a její souvislosti s arteterapií jsou pak podrobněji objasňovány v další části textu (s. 10 n.). Autorka je využívá především pro hlubší porozumění procesu a výsledkům své tvorby s důrazem na barevnost, tj. především na emocionální souvislosti tvorby (s. 13 n.). Důležitým konceptem, kterým je podmiňován autorský výklad, je pro autorku mentalizace vyložená ve stejnojmenné teorii Fonagyho a Targetové. S konceptem mentalizace ovšem autorka zachází s důrazem nikoliv na psychoanalytické hledisko, ale v kontextu výchovného výkladu (s. 19). Následně jsou v textu vyloženy další termíny, které slouží k analýze tvůrčí zkušenosti, mimo jiné kontext a ko-text a „způsoby světatorby“ v Goodmanově duchu. V souhrnu lze konstatovat, že koncepční a terminologická východiska pro tuto práci jsou komplexní a velmi náročná, zejména s ohledem na to, že se jedná o bakalářskou práci. Autorská strategie proto směřuje k zjednodušení založeném na porozumění smyslu příslušného filozofického nebo teoretického přístupu pro vlastní výklad.

V praktické části autorka popisuje proces tvorby založené na parafrázi Chiricova díla Nejistota básníka, k němuž vyústil poměrně náročný autorský výběr (s. 30 n.) a které bylo autorkou zkoumáno na podkladě expresivního interpretování, tj. prostřednictvím jejích vlastních parafrází díla. Tímto způsobem se postupně provazovala osobní zkušenost autorky s interpretováním vybraného díla a rozvíjela se tvorba spojená s reflexí vytvářeného obsahu. Autorka sama vypovídá (s. 65), že práce na tomto úkolu byla pro ni velmi náročná „jak časově, tak především psychicky“, ale díky ní lépe a hlouběji porozuměla těm stránkám svého života, které ji sice stále provázely, ale ona je doposud dost dobře nedokázala rozpoznávat a pojmenovat. Současně, jak lze dodat, se ona sama učila hlouběji se zamýšlet nad obsahem výtvarného díla prostřednictvím propojení své životní zkušenosti s interpretováním umělecké výpovědi.

3. Charakteristika a hodnocení formy, technické i řemeslné složky práce

S ohledem na povahu diplomového úkolu není tato část předmětem hodnocení.

4. Formální náležitosti

Formální zpracování textu je vyhovující. Jazykový projev je vesměs kultivovaný a srozumitelný, nicméně místy se v textu objevují drobné chyby nebo neobratnosti, z nichž některé znejasňují výklad anebo by mohly vést k jeho chybné interpretaci. Např. na s. 16: „Koncept [...] zastupuje určitý typický zážitkový obsah, který je shodný s jinými obsahy, které mohou mít obdobné kulturní zkušenosti.“ Je zřejmé, že v této větě je mezera, která podstatně zkresluje výklad (obsah nemůže sám o sobě „mít“ kulturní zkušenost) a unikla autorské korektuře. Takto problematické chyby jsou však výjimečné. Obvyklejší jsou stylisticky nebo gramaticky nekorektní nebo méně obratná či nezvyklá vyjádření, která lze sice při určitém úsilí dobře interpretovat, ale bylo by třeba je gramaticky opravit anebo zvážit jejich formulační úpravu (kupř. na s. 14: „sama jsem se zabývala a zamýšlela se, co...“, na s. 34: „má osoba se cítila nabitá pozitivní energií“, na s. 36 interpunkce: „...dobrým pomocníkem, se mi stala literatura...“). Strukturace textu je přehledná. Grafická úprava je vyhovující. Bibliografické citace jsou v souladu s normou ISO.

5. Stručný komentář hodnotitele

Posuzovaná bakalářská práce je průkopnická tím, že usiluje o co nejlepší využití odborné terminologie zaměřené na analyzování expresivní tvorby pro výklad procesu, v němž autor/ka získává náhled na vlastní zkušenost prostřednictvím tvorby, která parafrázuje výtvarné umělecké dílo. Tato snaha zjevně byla prospěšná pro strukturaci myšlenek spojených s interpretováním procesu vlastní tvorby, především v hlavních směrech, které jsou vystiženy pojmenováním jednotlivých kapitol v praktické části práce. Z teoretické části lze také vyčíst, že teorie autorce pomohla dosáhnout potřebné hloubky promýšlení svých zkušeností v průběhu práce na bakalářském úkolu.

V praktické části se ale terminologie poněkud vytrácí a ustupuje spontánnímu výkladu autorčiných zážitků a volným úvahám. Domnívám se, že autorce by pomohlo lépe promyslet vztahy mezi Goodmanovou koncepcí, resp. terminologií a termíny artefietiky, příp. sémiotiky. Přesto je na místě pozitivně ocenit, jak autorka zvládá svou výše zmiňovanou strategii zjednodušovat výklad s cílem vystihnout jen to, co je podstatné pro srozumitelné uchopení své vlastní zkušenosti s řešením bakalářského úkolu.

Z hlediska oponenta bohužel nemohu přehlédnout výše zmiňované formulační potíže s přesahy i do věcné stránky výkladu, přesto velmi pozitivně oceňuji objem i kvalitu práce, kterou autorka při řešení úkolu vynaložila. Z textu jsem nabyl přesvědčení, že pro autorku je nepřijatelný formalismus znalostí, u řady studentů nijak výjimečný, což se projevuje zřetelnou snahou propracovat se k vlastnímu porozumění teoretickým konstruktům v jejich praktických souvislostech. Proto s ohledem na její výše uvedené pozitivní rysy považuji za dobře přijatelné, aby při výtečném výkonu při obhajobě byla práce celkově hodnocena výborně.

6. Otázky a připomínky na autorku práce k bližšímu vysvětlení při obhajobě

Vysvětlete vztah mezi Goodmanovým pojetím denotace, exemplifikace a exprese na jedné straně a rozlišením tematické, konstruktivní, empatické a prožitkové komponenty zážitku v artefietice na straně druhé.

7. Navrhovaná známka

Velmi dobře

Datum: 20. 7. 2015

Podpis: doc. PaedDr. Jan Slavík, CSc.